

HASANOĞLAN-ANKARA BÖLGESİNİN BAZI TRIAS FOSİLLERİ HAKKINDA BİR ÇALIŞMA

Utarit **BİLGÜTAY**

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Maden Bölümü, Ankara

Tetkik edilen numuneler 1966 yılı arazi çalışmaları sırasında Üst Trias ya-sındaki, Bayramdere'nin koyu renkli, iri taneli gre formasyonlarından toplanmıştır. Materyel, burada tetkik konusunu teşkil eden mebzul Brachiopodalarla beraber Lamellibranchia, Ammonit, Crinoid ve Mercan fosilleri de ihtiva etmektedir»

Bu yazının hazırlanması esnasında Prof. R. Sieber (Viyana Üniversitesi) ile istişare edilmiş olup, yazar, kıymetli yardımlarından dolayı teşekkürü kendisine bir borç bilir.

Oxycolpella oxycolpos (Emmr.) (= *Spirigera oxycolpos* Emmr.)

Spirigera oxycolpos Suess, bei Zugmayer Rhât. Brach., s. 34 (Erwähnung, dass die Art hier und da schon im Dachsteinkalke auftritt).

Spirigera nov. spec., bei Bittner Hernstein und Umgebung, s. 142 (von der hohen Wand).

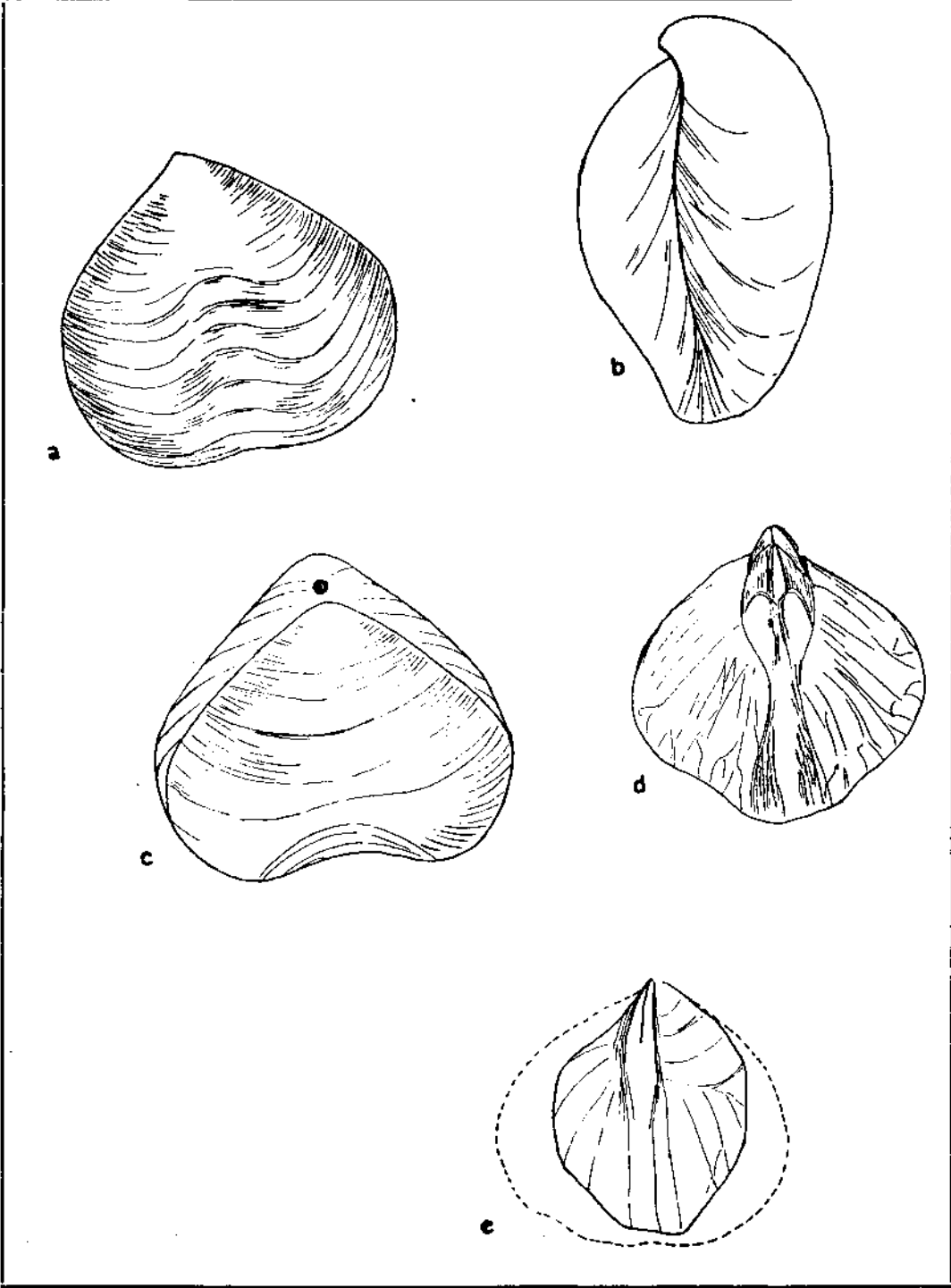
Spirigera spec. bei Bittner in Verh., 1884, s. 367 (von Untersberge).

Spirigera oxycolpos Emmr., 1890, A. Bittner, s. 170, 243, 273.

Teşhis. — Geniş ve kalın kavkılı, büyük ve iri bir formdur. Kavkı her iki tarafa doğru dışbükey olup, yüzeyinde konsantrik çizgiler ihtiva etmektedir. Uzunluğuna nispetle biraz daha geniş olan kavkının ölçüleri şöyledir : uzunluk 45 mm, genişlik 50 mm, yükseklik 22 mm.

Fark ve benzerlikler.— Numunelerin ekserisi şekil, cesamet ve iç yapıları bakımından *Oxycolpella oxycolpos* (Emmr.) ile yakın bir benzerlik göstermekte olup, umumiyetle Alpin Triası faunası ve literatürü ile mukayese edilebilir. Numunenin tayini esas itibariyle iç yapısına istinaden yapılmıştır.

Numunelerden bazıları *Oxycolpella eurycolpos* (Bittn.) ile hafif bir benzerlik gösterirlerse de, adı geçen spes, Türkiye numunelerinden daha küçük ve üçgen şeklinde olmasıyla tefrik edilir. Bazı yassılaştırmış formlar *Majkopella manzavinii* (Bittn.) ile bir yakınlık gösterirlerse de, şekil ve görünüş bakımından ondan tamamen farklıdırlar.

Şek. 1 - *Oxycolpella oxycolpos* (Emmr.).

a) *karın*, b) *yan*, c) *sırt tarafından görünüş*, d) ve e) *iç yapısı*.

Netice olarak, Türkiye numunelerinin bazıları bu cinsin bazı türleriyle yakınlık gösterirlerse de, bunlar geçiş formları olarak kabul edilebilirler. Ekseri numuneler ve bilhassa iyi muhafaza edilmiş iç yapıları ise Resien yaşındaki *Oxycolpella oxycolpos* (Emmr.) ile çok yakın bir benzerlik göstermektedir.

Lokalise. — Hasanoğlan Bayramdere formasyonu, Ankara.

Mevzuubahis formla beraber bulunan *Pecten* sp., *Trigonia* aff. *zambachensis* ve *Spiriferina emmrichi* (= *Sinucostra emmrichi* (Suess) (Dagys) gibi fosillerde formasyonun Resien yaşta olduğunu teyid etmektedirler.

Neşre verildiği tarih 3 Haziran, 1967

B İ B L İ Y O G R A F Y A

BİTTNER, A. (1890) : Brachiopoden der alpinen Trias. *Abhandlungen der K.K. Geologischen Reichsanstalt*, Band XIV, Wien.